

komme ind, kan man vistnok uden Overdrivelse sige, at Befolkningen lider derunder, fordi den maa vente paa Svar, og det er man ikke tjent med. Grundlovens § 3 siger: „Den evangelisk-lutheriske Kirke er den danske Folkekirke og understøttes som saadan af Staten“, og jeg tror derfor, at det er i Befolkningens Interesse og ifølge Grundlovens Krav, at man ikke gaar med til at nægte de nødvendige Udgifter, der høre med til ogsaa at faa Bestyrelsen af Kirkevæsenets Sager saaledes ordnet, at Befolkningen kan være tjent dermed. Særlig Præstetaldenes Besættelse er noget, der interesserer Befolkningen i overordentlig høj Grad. Man ser Beboerne møde med Deputationer og indsende Adresser og lignende for at faa en saadan Præst, som de ønske dem. Vi have jo forstørelse kirkelige Retninger her i Landet, og tænker man sig denne ny Departementchef ansat, gaar jeg ud fra, at det bliver med en Mand, hvis kirkelige Interesse ikke er udpræget i nogen bestemt Retning, saa at han ikke kunde falde paa at favorisere enten den højirkelige Retning eller den grundtvigianiske eller den indre Mission eller lignende, men at det er en Mand, som søger at fordele Sol og Vind saa lige som muligt og tage de Hensyn til Befolkningens Duffer, som nødvendig maa kræves. Med disse Bemærkninger skal jeg tillade mig at anbefale Lovforslaget til Vedtagelse.

Kalkentjerne: Det Mindretal, paa hvis Begne jeg tager Ordet, har hverken af den ærede Kultusministers Motiver til Lovforslaget eller af Flertallets Betænkning kunnet lade sig overbevise om, at Dyrrettelsen af det Embede, som her foreslaas under Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet virkelig paa nogen Maade kan kaldes nødvendigt. Jeg tror ogsaa, at enhver, der vil læse Flertallets Betænkning igennem med Omhyggelighed, meget snart vil komme til det Resultat, at de Grunde, som der ansøres, bevise nærmest det modsatte af, hvad Flertallet har tilsigtet, og ligeledes tror jeg, at den ærede Ordførers Udtalelser i Dag væsentlig gjorde det samme. Den ærede Ordfører fremdrog denne Sags Historie. Det var imidlertid kun enkelte Momenter af denne Sags Historie, som den ærede Ordfører fremdrog, og det maa maasse derfor være mig tilladt at fremdrage enkelte andre Punkter. Jeg tror, at man ved at komme til at se denne Sag i sin historiske Sammenhæng vil faa et ganske godt Indblik i, hvor langt vi i Folketinget efterhaanden ere komne bort fra den Tradition, man tidligere

fulgte her i Tinget, særlig fra den Tradition, man fulgte i Tiden omkring 1870. Den nuværende Ordning af Ministeriernes Embedsmænd hviler jo paa Lovens af 1870. Denne Lov havde i Rigsdagen en ganske ejendommelig Skæbne og gav under Behandlingen Anledning til en efter mit Skøn baade interessant og indgaaende Forhandling om Ordningen af hele vor højere Administration. Der var den Gang fra Ministeriets Side krævet ikke mindre end 12 Departementschefer i Ministerierne. I Folketingets Udvalg kom man imidlertid meget snart ind paa at undersøge det Spørgsmaal, om vi overhovedet burde beholde Departementchefsposten efter dens gamle Betydning og i dens gamle Skikkelse. Man gjorde gældende i Udvalget — det var særlig det Mindretal paa 7 Medlemmer, som var sat ind i Udvalget af det daværende Venstre i Tinget — at det var en alt andet end heldig Ordning i et Land, hvor man dog stræbte hen imod parlamentariske Tilstande, at Lederne for de enkelte Grene i Ministerierne vare faste Embedsmænd. Man fremdrog da det Spørgsmaal, om det ikke var langt bedre at komme ind paa den Ordning, at Spidserne for Administrationen stiftede med Ministrene, idet man gif ud fra, at et Ministerstiftede, som betegnede et Systemstiftede, vilde have overordentlig store Banstelsigheder at kæmpe med, saa snart den enkelte Minister til sin første og fornemste Medhjælper i Ministeriet havde en Mand, som var saa nøje knyttet til det tidligere System, at man maatte gaa ud fra, at han var gennemtrængt af dets Land og dets Opfattelse paa mange Punkter. Man mente derfor, at den rette Vej at gaa vilde være den, at man forvandlede Departementsstillingerne fra at være faste Embeder til at være fri Stillinger, hvis Indehavere om ikke just altid stiftede, saa i hvert Fald kunde stifte med de stiftende Ministre, uden at man derfor behøvede at gaa til egentlig Afstødighed. Man foreslog derfor fra Mindretallets Side i Udvalget, at man i Stedet for Departementchefer skulde indføre Generalsekretærer, som man kaldte dem, eller Understatssekretærer, som et Medlem her i Tinget, det daværende Medlem for Københavns 5te Valgrets (Vilde), den nuværende Amtmand i Holbæk Amt, foreslog at kalde dem efter engelsk Skik. Forslaget hvilede efter mit Skøn paa den rigtige Betragtning, at enhver Minister trænger til som sin første Medhjælp i Ministeriet og Administrationen at have en Mand, der væsentlig har den samme Grundopfattelse af Administrationens Ledelse, af de Reformers, der agtes gennemførte o. s. v., som Mini-